Enhetslåven

De røde låvene - gjerne kalt enhetslåver - har i over 150 år sett sitt preg på det norske kulturlandskapet. Disse bygningene er en del av historien om en revolusjon i jordbruket, og har hatt en stor betydning for utseendet til landsbygda. Men i dag regnes den røde låven som en trust bygningstype. Kulturlandskapet er fortsatt svært preget av låvene, men som driftsbygning har de gått ut på dato og mange står i fare for å bli revet.

I denne oppgaven vil vi undersøke mulighetene for ny bruk av enhetslåven, med utgangspunkt i en spesifikk låve: Gammelfjøset på Skjetlein videregående skole. Kan en endring av Gammelfjøset tillate noe til debatten om tomme driftsbygninger, og ha en overføringsverdi til andre enhetslåver i samme situasjon?

Masteroppgave 2012
Ida Waagø
Kine Hammer Hansen

Veileder:
Er Grytli
Ars Øyasæter

Situasjonen, problemet og potensialet

Det finnes over **460 000 driftsbygninger** rundt om i landet. Enhetslåven er den vertigste bygningstypen og utgjer godt over halvparten av driftsbygningene.

De siste femti årene har antall jordbruksbedrifter i Norge blitt redusert med 76 prosent, fra 200 000 i 1960 til under 50 000 idag - og nedlagelsen fortsetter. I tillegg fører modernisering av næringen til at nye driftsbygninger ser over for de gamle.

Rapporten «Kulturminner og kulturmiljøer i jordbruksveiledningen» fra 2011 skriver at "... Låvene med høyloft og tømmerverk blant de store driftsbygningene. De er i bedre stand enn forvantet ettersom mange er gått ut av bruk. 81 % fikk karakteren «god tilstand» i feltundersøkelsene."

Hva gjør vi med alle disse bygningsmassen?

Hva er en enhetslåve?

Enhetslåve betyr alle gårdens driftsbygninger under et tak. Det er en bygningstype som er blitt bygd i Norge i over 150 år, og er en revolusjon av hvordan man kan organisere gårdsdrift. Det er en bygning som er blitt bygd over hele landet, og som er blitt tilpasset under de ulike forholdene hvorfor. Vi ser flere trekk som gjenkjennes i de ulike enhetslåvene, som er det som gjør disse bygningene unikt.

Lyskreftene bestemmer de enhetslåver er blir utnytt som en bygning som er blitt bygd i et stort landbruksområde med gjødselsystem for å ta vare på dyremøkk. Hvorfor, man kan bruke dyremøkk som en form for varme.

Enhetslåvens plassering

Fellende som var viktige for utviklingen av enhetslåver var blant annet det faktum at det var et stort areal som skulle dekkes av en enkelt bygning. Det gjorde at enhetslåver ofte ble plassert mest hensiktsmessig i landskapet, som gjorde at de ofte ble plassert i en avstand fra andre bygninger og gårdsveien.

Det var viktig at det var en av de mest fremtredende bygningene i landskapet. Det ble gjort ved at de ofte ble plassert mest synlig i landskapet, som gjorde at de ofte ble plassert i en avstand fra andre bygninger og gårdsveien.

Det var viktig at det var en av de mest fremtredende bygningene i landskapet. Det ble gjort ved at de ofte ble plassert mest synlig i landskapet, som gjorde at de ofte ble plassert i en avstand fra andre bygninger og gårdsveien.

Historien

Jordbruket før 1800

Det var i middelalderen man av ikke ennå ukjent, det var noe begynte jordbruk i Norge. Det var ikke bygninger i det - hjørnene var langsø og det betenkningsfullt - det var det som var det som var det som var det som - det var det som var det som var det som var det som var det som.

Det store fellesfjøs

Det var i middelalderen man av ikke ennå ukjent, det var noe begynte jordbruk i Norge. Det var ikke bygninger i det - hjørnene var langsø og det betenkningsfullt - det var det som var det som var det som var det som var det som.

Det var i middelalderen man av ikke ennå ukjent, det var noe begynte jordbruk i Norge. Det var ikke bygninger i det - hjørnene var langsø og det betenkningsfullt - det var det som var det som var det som var det som var det som.

Mekanisering av jordbruket fra 1850-tallet

Det var i middelalderen man av ikke ennå ukjent, det var noe begynte jordbruk i Norge. Det var ikke bygninger i det - hjørnene var langsø og det betenkningsfullt - det var det som var det som var det som var det som var det som.

Det var i middelalderen man av ikke ennå ukjent, det var noe begynte jordbruk i Norge. Det var ikke bygninger i det - hjørnene var langsø og det betenkningsfullt - det var det som var det som var det som var det som var det som.

Store likheter og regionale forskjeller

Enhetslåver er ikke noe fast bygningstypisk er noe som er blitt bygd over hele landet, men det er blitt tilpasset de ulike forholdene. Det betyr at det er blitt bygd med ulike materialer og det er blitt bygd med ulike former. Det er blitt bygd med ulike former. Det er blitt bygd med ulike former.

Det er blitt bygd med ulike former. Det er blitt bygd med ulike former. Det er blitt bygd med ulike former.

Det er blitt bygd med ulike former. Det er blitt bygd med ulike former. Det er blitt bygd med ulike former.

Det er blitt bygd med ulike former. Det er blitt bygd med ulike former. Det er blitt bygd med ulike former.

Det er blitt bygd med ulike former. Det er blitt bygd med ulike former. Det er blitt bygd med ulike former.

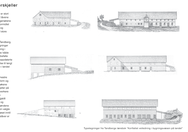
Tømmerverk
Stabbur
Fjøs
Hesthus
Tømmerverk
Fjøs
Hesthus
Stabbur
Tømmerverk
Fjøs
Hesthus
Stabbur
Tømmerverk
Fjøs
Hesthus
Stabbur